ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.11.2011
COM(2011) 815 τελικό

VOL. 1/5

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2012

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι φθινοπωρινές προβλέψεις για την περίοδο 2011-2013 που δημοσιεύθηκαν από την Επιτροπή στις 10 Νοεμβρίου 2011 δείχνουν ότι η οικονομική ανάκαμψη έχει περιέλθει σε στασιμότητα και ότι τα χαμηλά επίπεδα εμπιστοσύνης επηρεάζουν αρνητικά τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Η έλλειψη εμπιστοσύνης οφείλεται στον φαύλο κύκλο μεταξύ της κρίσης δημόσιου χρέους και της κατάστασης στον χρηματοπιστωτικό τομέα μαζί με την ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας. Ο αντίκτυπος είναι ιδιαίτερα αισθητός στη ζώνη του ευρώ. Συνεπώς, το ΑΕΠ ενδέχεται να παραμείνει στάσιμο κατά το επόμενο έτος και η συνολική ανάπτυξη στην ΕΕ δεν προβλέπεται να υπερβεί το 0,6% το 2012. Τα επίπεδα της ανεργίας ενδέχεται να παραμείνουν υψηλά, περίπου 10% το 2012 και 2013, επιδεινώνοντας τις κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης.

Χωρίς πειστική αντιμετώπιση της κρίσης στη ζώνη του ευρώ οι οικονομικές προοπτικές για το σύνολο της ΕΕ θα επιδεινωθούν με ταχείς ρυθμούς. Οι αναπτυξιακές προοπτικές όλων των κρατών μελών, είτε ανήκουν στη ζώνη του ευρώ είτε όχι, εξαρτώνται από το αν θα αντιμετωπίσουν αποφασιστικά την κρίση δημόσιου χρέους και αν θα αποδείξουν ότι το ευρώ αποτελεί σταθερό και ισχυρό νόμισμα τα μέλη του οποίου είναι αποφασισμένα και ικανά να εφαρμόσουν ασφαλείς οικονομικές πολιτικές. Δεδομένης της απροθυμίας ανάληψης κινδύνων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, τα ζητήματα αυτά δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί. Η παρατεταμένη αυτή περίοδος αβεβαιότητας πρέπει να λάβει τέλος. Όπως έδειξαν επανειλημμένα οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των συνόδων κορυφής της ζώνης του ευρώ, και πιο πρόσφατα της 26ης και 27ης Οκτωβρίου 2011, οι ηγέτες της ΕΕ είναι έτοιμοι να πράξουν ό,τι απαιτείται προκειμένου να αντιμετωπίσουν την παρούσα κρίση – ακόμη και να εξετάσουν αν πρέπει να τροποποιηθούν εκ νέου οι Συνθήκες. Παρόλο που είναι κατανοητό και απαραίτητο, καταναλώνεται υπερβολικός πολιτικός χρόνος και ενέργεια για επείγοντα μέτρα και δεν αφιερώνεται αρκετός χρόνος στην εφαρμογή των πολιτικών αλλαγών που θα επαναφέρουν τις οικονομίες μας σε υψηλότερα επίπεδα ανάπτυξης.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ: Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΝΑ ΕΤΟΣ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Η πρώτη ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης επικεντρώθηκε σε δράσεις προτεραιότητας σε τρεις βασικούς τομείς: τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη μακροοικονομική σταθερότητα, τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης και τα μέτρα τόνωσης της ανάπτυξης. Οι προτεραιότητες αυτές ελήφθησαν υπόψη από τα κράτη μέλη στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεών τους «Ευρώπη 2020» και στα προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης, και εκφράστηκαν σε ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο.

Επίσης, τον Μάρτιο του 2011, οι χώρες της ζώνης του ευρώ και έξι κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ συμφώνησαν σχετικά με το «Σύμφωνο για το Ευρώ+», το οποίο απαιτεί από τις χώρες να προβούν σε εθελοντικές δεσμεύσεις στους τομείς της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης, των διατηρήσιμων δημόσιων οικονομικών και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, υπερβαίνοντας τα συμφωνηθέντα σε επίπεδο ΕΕ. Οι εθνικές δεσμεύσεις τους είναι ενσωματωμένες στα εθνικά προγράμματα μεταρρύθμισης και σταθερότητας ή σύγκλισης και αξιολογούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Αν και είναι ακόμη πολύ νωρίς για να προβούμε σε συνολική αξιολόγηση, σημειώνεται πρόοδος στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η επιδείνωση των κυκλικών συνθηκών θα αυξήσει την πρόκληση στον τομέα αυτό. Όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, παρατηρείται πρόοδος στους τομείς των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, των δεξιοτήτων, της διά βίου μάθησης και της εκπαίδευσης. Οι μεταρρυθμίσεις στα συστήματα καθορισμού των αμοιβών παραμένουν επίμαχες και μόνο σε λίγες χώρες παρατηρείται πρόοδος. Στους τομείς της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας, των μεταφορών και της ενέργειας έχουν δρομολογηθεί ορισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της ανάπτυξης. Ωστόσο, στους τομείς του ανταγωνισμού, των υπηρεσιών και των κλάδων δικτύου, τα περισσότερα εμπόδια δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί.

Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2012[1] δρομολογεί το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για την οικονομική διακυβέρνηση του 2012. Σε αυτή τη βάση πρέπει να δημιουργηθεί η αναγκαία κοινή συναίνεση όσον αφορά τις προτεραιότητες δράσης σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ κατά τους δώδεκα προσεχείς μήνες, που θα οδηγήσουν στη συνέχεια σε εθνικές αποφάσεις στους τομείς της εθνικής οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής, στις οποίες θα λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές συστάσεις της ΕΕ για κάθε χώρα και, εφόσον απαιτείται, οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο του Συμφώνου για το ευρώ +. Οι κοινωνικοί εταίροι θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή ορισμένων από τις συστάσεις αυτές. Η Επιτροπή θα παρέχει λεπτομερή αξιολόγηση της εφαρμογής από τα κράτη μέλη των ειδικών ανά χώρα συστάσεων και των δεσμεύσεων του Συμφώνου για το ευρώ + στην ανάλυση ανά χώρα που θα υποβάλει τον Ιούνιο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το προσεχές Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα είναι το πρώτο που θα αποτελεί μέρος της πρόσφατα ενισχυμένης οικονομικής διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ ευρύτερα.[2] Η νομοθεσία της «δέσμης έξι μέτρων» θα ενισχύσει σημαντικά το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και θα επεκτείνει τη δημοσιονομική εποπτεία. Για πρώτη φορά θα υπάρχει διαδικασία για την παρακολούθηση και διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών: η διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών. Η Επιτροπή παρουσίασε πρόσφατα νέες προτάσεις[3] οι οποίες αποσκοπούν στην περαιτέρω ενίσχυση της εποπτείας των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, ιδίως για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή βρίσκονται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Το νέο πλαίσιο διακυβέρνησης θα εξασφαλίζει μεγαλύτερη ολοκλήρωση και πειθαρχία.

Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης του τρέχοντος έτους δίνει μεγάλη έμφαση στην ανάγκη υλοποίησης. Τώρα που επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με ένα νέο τρόπο οικονομικής διακυβέρνησης, που αναγνωρίζει, επιπλέον, την αλληλεξάρτηση μεταξύ των οικονομιών των κρατών μελών, κύρια προτεραιότητα πρέπει να είναι η εφαρμογή των ήδη συμφωνηθέντων με σαφή έμφαση στις δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης. Η ακολουθία και η συνοχή των δράσεων – επίσης σε όλη την ΕΕ – έχει ζωτική σημασία για την επιτυχία τους, καθώς και η ικανότητα ανάληψης ηγετικής πρωτοβουλίας για την πραγματοποίηση αλλαγών, και για να αποδειχθεί ότι οι δράσεις αυτές είναι δίκαιες και θεμιτές.

Παρά τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης, η πρόοδος των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης 2011 υπολείπεται των προσδοκιών. Δεν έχει αναληφθεί ακόμη, σε εθνικό επίπεδο, πλήρης ευθύνη των ριζικών αλλαγών που αποφασίστηκαν σχετικά με τη μελλοντική οικονομική διακυβέρνηση. Μερικές φορές υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα σε αυτά που συμφωνούνται σε επίπεδο ΕΕ και το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι να ενσωματωθούν σε αποφάσεις εθνικής πολιτικής. Για να διορθωθεί αυτό, το αίσθημα του επείγοντος πρέπει να συνοδεύει το προσεχές Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, και να υπάρξει ταχεία και αποδεδειγμένη εφαρμογή από τα κράτη μέλη των κατευθύνσεων που χαράσσει η ΕΕ. Κενό στην εφαρμογή υπάρχει επίσης σε επίπεδο ΕΕ, όπου οι αποφάσεις που έχουν ήδη συμφωνηθεί δεν εφαρμόζονται πλήρως ή ορθά από τα κράτη μέλη, ακόμη και σε τομείς καίριας σημασίας, όπως η εσωτερική αγορά, και όπου δεν έχει ακόμη εκδοθεί συναπόφαση για προτάσεις με σημαντικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη, ή όπου τα κονδύλια που τίθενται στη διάθεση των κρατών μελών στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ δεν χρησιμοποιούνται.

---

1 Λεπτομερέστερη αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης και της κατάστασης της απασχόλησης παρατίθεται στα παραρτήματα της παρούσας ανακοίνωσης.

2 Βλ. επίσης COM (2011) 669 της 12ης Οκτωβρίου 2011 – Χάρτης πορείας προς τη σταθερότητα και την ανάπτυξη.

3 COM (2011) 821/2 και COM(2011)819 της 23.11.11.

Πρέπει να δοθεί ταυτόχρονα σημασία στα μέτρα μεταρρυθμίσεων βραχυπρόθεσμου αναπτυξιακού χαρακτήρα και στο μεσοπρόθεσμα ορθό αναπτυξιακό μοντέλο. Οι χρηματοπιστωτικές αγορές αξιολογούν τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους των κρατών μελών με βάση τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές, την ικανότητά τους να λάβουν αποφάσεις μεγάλης εμβέλειας σχετικά με τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση και τη δέσμευσή τους να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα.

Το 2012, οι προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει, κατά την άποψη της Επιτροπής, να επικεντρωθούν στις εξής πέντε προτεραιότητες:

- Επιδίωξη διαφοροποιημένης φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης
- Αποκατάσταση της κανονικής χορήγησης δανείων προς την οικονομία
- Προώθηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας για το παρόν και το μέλλον
- Καταπολέμηση της ανεργίας και των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης
- Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης

1. ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΦΙΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

Η αποφασιστική δημοσιονομική εξυγίανση αποτελεί μέσο για την επίτευξη ενός σκοπού: είναι ζωτικής σημασίας να αποκατασταθεί η μακροοικονομική σταθερότητα, στην οποία θα βασιστεί η ανάπτυξη και η εξασφάλιση του μέλλοντος του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Τα επίπεδα του δημόσιου χρέους αυξήθηκαν σημαντικά – κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες κατά μέσον όρο στην περίοδο 2007-2010 λόγω της κρίσης– και αναμένεται να φθάσουν το 85% του ΑΕΠ στην ΕΕ και το 90% στη ζώνη του ευρώ το 2012.

Σύμφωνα με τη συμφωνηθείσα προσέγγιση της ΕΕ, έχουν ληφθεί σημαντικά μέτρα για την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και, με βάση αμετάβλητες πολιτικές, τα δημόσια ελλείμματα προβλέπεται να μειωθούν κατά μέσο όρο στην ΕΕ σε ποσοστό ελαφρώς ανώτερο του 3% του ΑΕΠ το 2013. Ο ρυθμός της δημοσιονομικής εξυγίανσης είναι επομένως συνολικά ανάλογος με τις απαιτούμενες προσπάθειες, υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι δεσμεύσεις.

Τα κράτη μέλη δεν βρίσκονται όλα στην ίδια κατάσταση και, συνεπώς, θα πρέπει να εφαρμόζονται διαφοροποιημένες στρατηγικές εντός του κοινού πλαισίου, οι οποίες να λαμβάνουν υπόψη τους ιδιαίτερους για κάθε χώρα δημοσιονομικούς και μακροοικονομικούς κινδύνους. Ειδικότερα:

- Τα κράτη μέλη που επωφελούνται προγραμμάτων χρηματοδοτικής βοήθειας και εκείνα που υπόκεινται σε στενή παρακολούθηση από μέρους των αγορών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εκπληρώνουν τους συμφωνηθέντες δημοσιονομικούς στόχους παρά τις πιθανόν μεταβαλλόμενες μακροοικονομικές συνθήκες.

- Τα κράτη μέλη που έχουν σημαντικό κενό προσαρμογής στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος ή μεγάλο έλλειμμα πρέπει να επιταχύνουν τις προσπάθειες εξυγίανσης. Οι πιθανές περιορισμένες αναθεωρήσεις προς τα κάτω του βασικού μακροοικονομικού σεναρίου δεν θα

πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα καθυστερήσεις στη διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων.

- Στα κράτη μέλη που δεν έχουν υπερβολικό έλλειμμα και ακολουθούν κατάλληλη πορεία προσαρμογής προς τους μεσοπρόθεσμους στόχους, η δημοσιονομική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει τον αντικυκλικό και σταθεροποιητικό της ρόλο, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική διατηρησιμότητα.

- Αν και σημειώνεται ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά τον γενικό στόχο της δημοσιονομικής εξυγίανσης, ο κατανεμητικός αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων απαιτεί ενισχυμένο έλεγχο προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να παραβλεφθούν ορισμένα στοιχεία που συντελούν στην ανάπτυξη και να ενταθούν τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα.

Όσον αφορά τις δαπάνες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν την αύξηση των δημόσιων δαπανών κάτω του συντελεστή της μεσοπρόθεσμης τάσης αύξησης του ΑΕΠ. Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα:

- Να δώσουν προτεραιότητα σε δαπάνες που ευνοούν την ανάπτυξη, όπως η εκπαίδευση, η έρευνα, η καινοτομία και η ενέργεια, που αποτελούν επένδυση στη μελλοντική ανάπτυξη, και να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα αυτών των δαπανών. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν πολύ διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης μεταξύ των κρατών μελών. Θα πρέπει επίσης να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή ώστε να διατηρηθούν ή να ενισχυθούν η κάλυψη και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών απασχόλησης και των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, όπως π.χ. τα προγράμματα κατάρτισης για τους ανέργους.

- Να επιδιώξουν τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό των συνταξιοδοτικών συστημάτων, τηρώντας τις εθνικές παραδόσεις όσον αφορά τον κοινωνικό διάλογο, προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική διατηρησιμότητα και επάρκεια των συντάξεων, ευθυγραμμίζοντας την ηλικία συνταξιοδότησης με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής, περιορίζοντας την πρόσβαση σε προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης, υποστηρίζοντας την παράταση του εργασιακού βίου, εξισώνοντας την ηλικία συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών και ενισχύοντας την ανάπτυξη συμπληρωματικής ιδιωτικής αποταμίευσης προκειμένου να αυξηθούν τα εισοδήματα συνταξιοδότησης. Ο εκσυγχρονισμός αυτός θα πρέπει να συνοδεύεται από μεταρρύθμιση των συστημάτων υγείας με στόχο τη βελτίωση της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας και τη βιωσιμότητα.

Προκειμένου να ληφθεί καλύτερα υπόψη η ανάγκη ολοκλήρωσης της φορολογικής πολιτικής, η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης του τρέχοντος έτους περιλαμβάνει ένα νέο παράρτημα σχετικά με τις φορολογικές πολιτικές των κρατών μελών με αναπτυξιακό προσανατολισμό

και τη βελτίωση του φορολογικού συντονισμού στην ΕΕ[4], το οποίο έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία για το Σύμφωνο για το ευρώ +. Για να βελτιωθεί η συμβολή των εισοδημάτων στη δημοσιονομική εξυγίανση, πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στη βελτίωση του σχεδιασμού και της δομής των φορολογικών συστημάτων ώστε να καταστούν αποτελεσματικότερα, αποδοτικότερα και δικαιότερα, και συγχρόνως να ληφθεί υπόψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει ενδεχομένως να αυξήσουν τους φόρους. Φορολογικές μεταρρυθμίσεις πραγματοποιούνται ήδη σε πολλά κράτη μέλη. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εξής:

- Υπάρχει δυνατότητα διεύρυνσης της φορολογικής βάσης ορισμένων φόρων, ούτως ώστε να αυξηθούν τα έσοδα, ή μείωσης υψηλών φορολογικών συντελεστών που προκαλούν στρεβλώσεις. Για παράδειγμα, οι μειώσεις και απαλλαγές από την κοινή φορολογική βάση συχνά δημιουργούν οικονομικές στρεβλώσεις και μειώνουν την αποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος. Αυτό αφορά κυρίως τις απαλλαγές ΦΠΑ και τους μειωμένους συντελεστές, αλλά και τον φόρο εισοδήματος εταιρειών και φυσικών προσώπων. Η σταδιακή κατάργηση ορισμένων αφανών φορολογικών επιδοτήσεων θα μπορούσε να συμβάλει στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης Ειδικότερα, οι περιβαλλοντικά επιβλαβείς επιδοτήσεις θα πρέπει να καταργηθούν.

- Μεγαλύτερες προσπάθειες θα πρέπει να καταβληθούν για να μεταστραφεί η φορολογία από την εργασία στη φορολογία που είναι λιγότερο επιζήμια για την ανάπτυξη: για παράδειγμα, η αύξηση της φορολογίας της κατανάλωσης, των περιβαλλοντικών φόρων, της φορολογίας ακίνητης περιουσίας (π.χ. των ακινήτων μεγάλης αξίας) μπορεί να συμβάλει στην μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας και, επομένως, να καταστήσει τις προσλήψεις πιο ελκυστικές. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των πλέον ευάλωτων ομάδων κατά τη μετατόπιση φόρων.

- Σε πολλά κράτη μέλη, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της είσπραξης φόρων και η πάταξη της φοροδιαφυγής μπορούν να αυξήσουν τα κρατικά έσοδα. Σε αυτό θα συμβάλει η αποτελεσματικότερη εφαρμογή των φορολογικών κανόνων σε όλους τους τομείς της φορολογίας. Τα μέτρα για την προώθηση της μετάβασης από την άτυπη ή αδήλωτη εργασία στην κανονική απασχόληση θα πρέπει να ενισχυθούν.

- Οι νέες πηγές εθνικών εσόδων, όπως οι δημοπρασίες δικαιωμάτων εκπομπής CO2 και δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων, θα αρχίσουν να είναι διαθέσιμες και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη των δαπανών σε τομείς φιλικούς προς την ανάπτυξη[5], όπως η πράσινη ανάπτυξη, δεδομένης της δέσμευσης να διαθέτουν ένα σημαντικό ποσοστό των νέων αυτών πόρων στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

---

[4] Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2011 προς την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση όσον αφορά την επιτευχθείσα πρόοδο σχετικά με τις διαρθρωμένες συζητήσεις για θέματα φορολογικής πολιτικής στο πλαίσιο του Συμφώνου για το ευρώ +

[5] Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, τα ετήσια έσοδα από δημοπρασίες δικαιωμάτων εκπομπής θα ανέρχονται σε τουλάχιστον 11 δισεκατ. ευρώ από το 2013.

- Προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο των φορολογικών μεταρρυθμίσεών τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συντονίσουν τις προσπάθειές τους με ενισχυμένο διάλογο σε επίπεδο ΕΕ. Θα πρέπει να σημειωθεί πρόοδος σχετικά με τις προτάσεις που ανακοίνωσε η Επιτροπή στην τελευταία της ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης – για κοινή ενοποιημένη βάση φορολόγησης των επιχειρήσεων, για τον φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και για τη φορολόγηση της ενέργειας – οι οποίες έχουν υποβληθεί πλέον στον ευρωπαίο νομοθέτη.

2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ένα υγιές χρηματοπιστωτικό σύστημα και, ιδίως, ένας εύρωστος τραπεζικός τομέας στηρίζουν την ανάπτυξη. Οι υπερβολές των τραπεζών που οδήγησαν στην κρίση είχαν ως αποτέλεσμα την εξάπλωση αστάθειας στον τομέα και τώρα υπάρχει κίνδυνος να αποτελέσουν τροχοπέδη για την οικονομική ανάκαμψη. Για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των επενδυτών θα πρέπει να ενισχυθούν τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών και θα απαιτηθούν μέτρα για τη στήριξη της πρόσβασης των τραπεζών σε χρηματοδότηση, ώστε να αποσυνδεθεί η κρίση του δημόσιου χρέους από τον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Μια ευρεία αναμόρφωση της ρύθμισης και εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι υπό εξέλιξη και πολλές από τις νέες αποφάσεις έχουν ήδη αρχίσει να εφαρμόζονται. Στόχος είναι η αντιμετώπιση των αδυναμιών του ισχύοντος κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου και η προώθηση κανονικότερων συστημάτων χορήγησης δανείων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, χωρίς την ανάληψη, όπως συνέβαινε πριν από την κρίση, υπερβολικού κινδύνου.

Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα εξής:

- Ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων των συστημικών τραπεζών, όταν αυτό απαιτείται, ούτως ώστε οι αυξημένοι κίνδυνοι να αντανακλώνται στις αγορές κρατικών ομολόγων. Τα μέτρα για τον σκοπό αυτό θα βασίζονται στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών. Θα είναι καθοριστικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες ενισχύουν τους δείκτες κεφαλαίων τους κυρίως αυξάνοντας τα ίδια κεφάλαιά τους, και όχι περιορίζοντας αδικαιολόγητα τη χορήγηση δανείων προς την πραγματική οικονομία. Επίσης, οι τράπεζες θα πρέπει να τηρήσουν τους συμφωνηθέντες κανόνες για τα επιμίσθια (μπόνους) και τις αμοιβές.

- Διευκόλυνση της πρόσβασης των τραπεζών σε προθεσμιακή χρηματοδότηση με την εφαρμογή προσωρινών μέτρων (π.χ. κρατικών εγγυήσεων), ούτως ώστε να περιοριστεί ο αντίκτυπος της μεταρρύθμισης του τραπεζικού τομέα στη ροή πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία και να αποφευχθεί ο κίνδυνος εφαρμογής ακόμη αυστηρότερων πιστωτικών όρων. Τόσο η κεφαλαιοποίηση (σε περιπτώσεις όπου αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με δημόσιους πόρους) όσο και η παροχή κρατικών εγγυήσεων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο σύμφωνο προς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.

- Δημιουργία ειδικού καθεστώτος προσαρμοσμένου στις αγορές ανάπτυξης ΜΜΕ που θα τους επιτρέπει να καταστούν πιο ορατές στους επενδυτές και θα υποβάλλει τις ΜΜΕ σε ανάλογες απαιτήσεις εισαγωγής στις αγορές αυτές. Οι κανόνες προληπτικής εποπτείας θα πρέπει επίσης να αναθεωρηθούν

προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν θίγουν άδικα τη χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ.

- Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προκειμένου να διατηρηθεί και να αυξηθεί η δανειοδοτική της δραστηριότητα προς ΜΜΕ με σταθερό ρυθμό, με παράλληλη ανάπτυξη συνεργειών με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων μέσω πράξεων επιμερισμού του κινδύνου, και σύσταση ενός ταμείου χαρτοφυλακίου[6] για την παροχή κεφαλαίων σε ταμεία, το οποίο στοχεύει στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη.

- Δημιουργία ενός νέου ευρωπαϊκού καθεστώτος επιχειρηματικών κεφαλαίων που θα επιτρέπει σε ταμεία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου να διαθέτουν στην αγορά τα κεφάλαιά τους και να αντλούν κεφάλαια σε πανευρωπαϊκή βάση σε όλη την ενιαία αγορά. Δικαιώματα διαβατηρίου θα παρέχονται με βάση μία μόνο καταχώριση στο κράτος μέλος καταγωγής, και υπό την προϋπόθεση να τηρούνται οι απλοποιημένες υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και οι προσαρμοσμένοι κανόνες οργάνωσης και κώδικα επαγγελματικής δεοντολογίας.

- Ολοκλήρωση της εφαρμογής ενός νέου κανονιστικού πλαισίου που θα διέπει τις κεφαλαιαγορές της ΕΕ σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της G20 και ενίσχυση των νέων ρυθμίσεων σε επίπεδο ΕΕ για τη χρηματοπιστωτική εποπτεία.

3. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Η δημοσιονομική εξυγίανση και η χρηματοπιστωτική αποκατάσταση είναι απαραίτητες αλλά δεν αρκούν μόνο αυτές για τη δημιουργία ανάπτυξης. Δεδομένου ότι η δημοσιονομική εξυγίανση είναι αναγκαία, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην ενίσχυση της συνολικής αποτελεσματικότητας και ικανότητας προσαρμογής της οικονομίας της ΕΕ. Ενώ οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την τόνωση της ανάπτυξης αποδίδουν αποτελέσματα σταδιακά, η δημιουργία προοπτικής για βελτίωση της ανάπτυξης μπορεί να έχει βραχυπρόθεσμη θετική επίδραση στην ανάπτυξη με τη βελτίωση της εμπιστοσύνης και να βοηθήσει όλα τα κράτη μέλη, και ιδίως εκείνα που υφίστανται την πίεση των αγορών.

Οι περισσότεροι από τους μηχανισμούς μόχλευσης της ανάπτυξης βρίσκονται στα χέρια των κρατών μελών, όπως τονίζεται στις συστάσεις που έγιναν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Παραδείγματος χάρη, οι εθνικές μεταρρυθμίσεις στους τομείς των υπηρεσιών και των βιομηχανιών δικτύου, καθώς και στον δημόσιο τομέα θα πρέπει να επιταχυνθούν προκειμένου να αυξηθεί το αναπτυξιακό δυναμικό της ΕΕ. Αν δοθεί έμφαση στην αποτελεσματικότητα των πόρων, για παράδειγμα, σε τομείς όπως η ενεργειακή απόδοση και ο περιορισμός των αποβλήτων, θα μπορέσει να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα, θα δημιουργηθούν νέες θέσεις απασχόλησης και θα βοηθηθεί το περιβάλλον μας. Οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας θα πρέπει επίσης να αποτελέσουν προτεραιότητα.

---

[6] Αυτό θα αποτελείται από ένα συλλογικό επενδυτικό μέσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο το οποίο θα διαχειρίζεται η ΕΤΕ για επενδύσεις σε άλλα ταμεία σε εθνικό επίπεδο και όχι σε μετοχές, ομόλογα, κτλ.

Πολύ πριν από την τρέχουσα κρίση, οι συνολικές επιδόσεις της ΕΕ ήταν χαμηλότερες από εκείνες των βασικών ανταγωνιστών. Παρά την κάποια πρόοδο ως προς την απασχόληση, η ΕΕ υστερεί σημαντικά όσον αφορά την παραγωγικότητα και αυτό το χάσμα παραγωγικότητας διευρύνεται. Είναι πολλοί οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται αυτό. Υπάρχουν, όμως, δύο συγκεκριμένα εμπόδια στην ΕΕ σε σύγκριση με ορισμένους άλλους σημαντικούς ανταγωνιστές: πρώτον, η ενιαία ευρωπαϊκή αγορά είναι ακόμη υπερβολικά κατακερματισμένη και δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν και να επωφεληθούν από τις ίδιες οικονομίες κλίμακας· δεύτερον, πολλές συνθήκες πλαισίου – από την πρόσβαση σε χρηματοδότηση έως τις ικανότητες καινοτομίας ή τα ρυθμιστικά εμπόδια – ευνοούν λιγότερο τη δημιουργικότητα των επιχειρήσεων και την από μέρους τους πραγματοποίηση επενδύσεων.

Χωρίς τις απαραίτητες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι μεσοπρόθεσμες προβλέψεις δείχνουν ότι η ΕΕ θα διατηρήσει αργούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις της ΕΕ καθορίζονται συγκεκριμένοι τομείς προτεραιότητας στους οποίους πρέπει να πραγματοποιηθούν μεταρρυθμίσεις σε κάθε κράτος μέλος. Η ΕΕ μπορεί να στηρίξει και να συμπληρώσει εθνικές δράσεις, για παράδειγμα, μέσω της Πράξης για την Ενιαία Αγορά που πρότεινε η Επιτροπή και ενέκριναν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Ορισμένοι μηχανισμοί μόχλευσης της ανάπτυξης θα μπορούσαν να δώσουν αποτελέσματα γρήγορα, εντός του 2012, εάν εφαρμοστούν, αφενός, μεμονωμένα από κάθε κράτος μέλος και, αφετέρου, στο πλαίσιο ευρύτερης δράσης σε επίπεδο ΕΕ.

Τρία παραδείγματα δυνητικής ανάπτυξης

- Η ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ μπορεί να οικοδομηθεί με:

  – Την ανάπτυξη ενωσιακής αγοράς ασφαλών κινητών και επιγραμμικών συστημάτων πληρωμών, και συγχρόνως με τη βελτίωση των κανόνων προστασίας δεδομένων και την προώθηση της χρήσης πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

  – Τη διάθεση μεγαλύτερου ραδιοφάσματος, ιδίως στην ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά κινητών υπηρεσιών δεδομένων. Ταυτόχρονα, πρέπει να ενθαρρύνονται οι επενδύσεις σε υψηλής ταχύτητας ευρυζωνικές συνδέσεις.

  – Τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της ποιότητας της παράδοσης εμπορευμάτων και υπηρεσιών που αγοράζονται μέσω του Διαδικτύου, π.χ. παρέχοντας επαρκές επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

  – Την κατάργηση των περιορισμών των πωλήσεων λόγω υπηκοότητας ή τόπου κατοικίας. Η Επιτροπή θα συμβάλει σε αυτό εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 20 της οδηγίας για τις υπηρεσίες.

  – Τη δημιουργία συστημάτων επιγραμμικής επίλυσης διαφορών για την παροχή ταχείας και αξιόπιστης διαιτησίας σε καταναλωτές και επιχειρήσεις σε περίπτωση διαφοράς.

  – Τη χρησιμοποίηση της δύναμης των ΤΠΕ για τη δημιουργία έξυπνων ενεργειακών και μεταφορικών συστημάτων που θα συνδέουν όλες τις

περιοχές της ΕΕ. Έξυπνα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υψηλά επίπεδα ενεργειακής απόδοσης, διαδεδομένη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χάρη σε προηγμένες ΤΠΕ και σε παγκόσμιας κλάσης υλικοτεχνική υποστήριξη για την εξυπηρέτηση της εσωτερικής αγοράς αποτελούν βασικές συνιστώσες μιας σύγχρονης, ανταγωνιστικής οικονομίας και είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη της ΕΕ κατά τα επόμενα έτη.

- Πραγματική εσωτερική αγορά υπηρεσιών

  – Σε πολλά κράτη μέλη, η ενημέρωση των οικονομικών παραγόντων σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει η οδηγία για τις υπηρεσίες είναι περιορισμένη. «Ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης», που βοηθούν τις επιχειρήσεις να λαμβάνουν χρήσιμες πληροφορίες και να διεκπεραιώνουν διατυπώσεις, δεν υπάρχουν ακόμη σε ορισμένα κράτη μέλη. Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για να διασφαλίσει την εφαρμογή από τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη μεταφέρει την οδηγία στην εθνική τους νομοθεσία. Θα πραγματοποιηθούν δοκιμές τομεακών επιδόσεων και, μέχρι τα τέλη του 2012, θα θεσπιστούν μέτρα παρακολούθησης προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρης εφαρμογή.

  – Ενίσχυση του ανταγωνισμού και της ανταγωνιστικότητας στον τομέα του λιανικού εμπορίου, μείωση των φραγμών στην είσοδο και έξοδο επιχειρήσεων και κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στις επιχειρήσεις και τις επαγγελματικές υπηρεσίες, τα νομικά επαγγέλματα, τους λογιστικούς ή τεχνικούς συμβούλους, στον τομέα της υγείας και τον κοινωνικό τομέα.

  – Άρση των τεχνικών, διοικητικών και κοινωνικών φραγμών στις καινοτόμες τεχνολογίες και παραγωγικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.

- Η διάσταση της εξωτερικής ανάπτυξης:

  – Αξιοποίηση του δυναμικού του εξωτερικού εμπορίου: το 90% της παγκόσμιας ανάπτυξης τα επόμενα έτη θα προέλθει από το εξωτερικό της ΕΕ. Πολλά μπορούν να γίνουν ώστε οι επιχειρήσεις της ΕΕ, και ιδίως οι ΜΜΕ[7], να αξιοποιήσουν αυτή την ανάπτυξη. Ήδη κατά τη διάρκεια της κρίσης, το εμπόριο συνέβαλε στην άμβλυνση του αντίκτυπου: το ένα τέταρτο της ανάπτυξης της ΕΕ το 2010 προήλθε από το εμπόριο με εταίρους εκτός ΕΕ. Οι πρόσφατα συναφθείσες εμπορικές συμφωνίες με γειτονικές χώρες, καθώς και η πρόσφατη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τη Νότιο Κορέα παρέχουν πολλά δυνητικά οφέλη που μπορεί να προκύψουν από την εκμετάλλευση των νέων ευκαιριών που προσφέρουν, σχετικά με τις οποίες θα πρέπει να ενημερωθούν κατάλληλα οι επιχειρήσεις.

---

[7] Βλ. COM (2011) 702 Μικρή επιχείρηση, μεγάλος κόσμος – μια νέα εταιρική σχέση που θα βοηθήσει τις ΜΜΕ να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες της παγκοσμιοποίησης

Κινητοποίηση του προϋπολογισμού της ΕΕ για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα

- Στις παρούσες συνθήκες δημοσιονομικής πειθαρχίας το περιθώριο για δημοσιονομικά κίνητρα είναι εξαιρετικά περιορισμένο. Ωστόσο, οι υφιστάμενοι πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση του αντίκτυπου στην ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα. Για την περίοδο 2007-2013, ο διαθέσιμος προϋπολογισμός για επενδύσεις στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής ανέρχεται σε 347 δισεκατ. ευρώ. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα κονδύλια της ΕΕ μπορεί να αντιπροσωπεύουν το 4% του ΑΕΠ. Μετά από αργή εκκίνηση, οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές σημειώνουν τώρα άνοδο – αν και ανομοιογενώς στο σύνολο της ΕΕ. Η χρησιμοποίηση του δυναμικού των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ μπορεί και πρέπει να αποτελεί μέρος του νέου στόχου για την ανάπτυξη:

  – Υπάρχει ακόμη σημαντικό περιθώριο για τη χρησιμοποίηση ή τον επαναπρογραμματισμό των διαθέσιμων κονδυλίων, ώστε να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα και να εφαρμοστούν οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα επιτυχών προγραμμάτων – όπως είναι τα προγράμματα στήριξης της μαθητείας για νέους με τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου ή τα προγράμματα επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση για νοικοκυριά και επιχειρήσεις – τα οποία έχουν άμεσα αποτελέσματα. Τα προγράμματα αυτά αποτελούν ιδιαίτερα αποτελεσματικό και έξυπνο τρόπο για τη δημιουργία τοπικών θέσεων εργασίας, ιδίως τώρα που ο κατασκευαστικός τομέας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα.

  – Για τα προγράμματα χρηματοδοτικής βοήθειας προς ορισμένα κράτη μέλη, η Επιτροπή πρότεινε να αυξηθούν τα ποσοστά συγχρηματοδότησης, ώστε να είναι βέβαιο ότι θα πραγματοποιηθούν τώρα οι απαραίτητες επενδύσεις, παρά τους σημαντικούς περιορισμούς των εθνικών προϋπολογισμών. Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν τις προτάσεις αυτές πριν από τα τέλη του 2011.

  – Για να καταστεί δυνατή η κατασκευή της απαραίτητης υποδομής στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας και της ΤΠΕ, η Επιτροπή πρότεινε επίσης τη χρησιμοποίηση ομολόγων έργου για την προώθηση της ιδιωτικής χρηματοδότησης βασικών έργων υποδομής από τις οποίες μπορούν να εισρεύσουν εισοδήματα. Προγραμματίζεται πιλοτική φάση των ομολόγων έργου για να συνδεθούν ο τρέχον και οι μελλοντικοί προϋπολογισμοί της ΕΕ και να επισπευσθεί η χρηματοδότηση ορισμένων από αυτά τα βασικά έργα.

Στοχοθετημένο πρόγραμμα για ταχύτερη ανάπτυξη

Για να στηρίξει αυτές τις προσπάθειες, η Επιτροπή καθόρισε μια σειρά αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ οι οποίες, εάν ληφθούν γρήγορα, θα μπορούσαν να δώσουν άμεση ώθηση στην ανάπτυξη[8]. Οι αποφάσεις αυτές προβλέπουν:

- Καλύτερη αξιοποίηση όσων έχουν ήδη συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ.
- Επιτάχυνση της έγκρισης των προτάσεων που εκκρεμούν ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Προώθηση ορισμένων μελλοντικών προτάσεων που θα υποβάλει η Επιτροπή τους επόμενους μήνες.

Λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στο προσαρτημένο παράρτημα και η Επιτροπή ελπίζει να αρχίσουν σύντομα οι συζητήσεις με ταχεία διαδικασία, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη δέσμη προτάσεων για την ανάπτυξη.

4. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ο κοινωνικός αντίκτυπος της κρίσης είναι εκτεταμένος. Ενώ η ΕΕ μπόρεσε να δημιουργήσει εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης και να αυξήσει τον αριθμό των εργαζομένων από τα μέσα της δεκαετίας του ’90, η πρόοδος σταμάτησε από το 2008. Η ανεργία αυξήθηκε σημαντικά εξ αιτίας αυτού, και σήμερα οι άνεργοι στην ΕΕ ανέρχονται σε 23 εκατομμύρια.

Η κρίση επιφέρει μεγάλες αλλαγές σε ολόκληρη την οικονομία, οι επιχειρήσεις αναδιαρθρώνονται με ταχύ ρυθμό, πολλά άτομα εισέρχονται στην αγορά εργασίας και εξέρχονται από αυτή και οι όροι εργασίας προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Λόγω της επιδείνωσης των προοπτικών απασχόλησης, ένα σημαντικό τμήμα του πληθυσμού δεν μπορεί να αντεπεξέλθει σε τέτοιες αλλαγές. Το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων αυξάνεται, με κίνδυνο να παραμείνουν μόνιμα εκτός εργατικού δυναμικού. Η εφαρμογή πολιτικών ισόρροπης ευελιξίας με ασφάλεια μπορεί να βοηθήσει τους εργαζομένους να αλλάζουν απασχόληση και να προσαρμόζονται στα δεδομένα της αγοράς εργασίας. Ταυτόχρονα, οι επιπτώσεις της δημογραφικής γήρανσης επιταχύνουν τώρα την αποχώρηση έμπειρων εργαζομένων από την αγορά εργασίας και σε πολλά κράτη μέλη επικρέμαται η προοπτική στασιμότητας ή μείωσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας.

Λόγω της έκτασης και του ρυθμού αυτών των αλλαγών υπάρχει κίνδυνος διαρθρωτικής αναντιστοιχίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας, η οποία θα ανακόψει την ανάκαμψη και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Παρόλο που η ανεργία φθάνει σε υψηλά επίπεδα, ο αριθμός των κενών θέσεων εργασίας αυξάνεται επίσης από τα μέσα του 2009. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στις ανεπαρκείς αμοιβές, την έλλειψη κατάλληλων προσόντων ή την περιορισμένη γεωγραφική κινητικότητα.

Ήδη πριν από την κρίση, οι επιδόσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη συμμετοχή όλων των ηλικιακών κατηγοριών στην απασχόληση, καθώς και όσον αφορά την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, διέφεραν πολύ και ο συνολικός μέσος όρος της ΕΕ υπολειπόταν του διεθνούς.

---

[8] Πρόκειται για 12 δράσεις της Πράξης για την ενιαία αγορά στις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν ήδη συμφωνήσει να δώσουν προτεραιότητα

Κινητοποίηση της απασχόλησης υπέρ της ανάπτυξης:

Για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την διασφάλιση ανάκαμψης πλούσιας σε θέσεις απασχόλησης, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στα εξής:

- Την προώθηση των συστάσεων που συμφωνήθηκαν σχετικά με την επανεξέταση των μηχανισμών καθορισμού των αμοιβών, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές κοινωνικού διαλόγου, ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η εξέλιξη της παραγωγικότητας, και την περαιτέρω προσαρμογή των παροχών ανεργίας, σε συνδυασμό με αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση και κατάλληλα σχέδια κατάρτισης και υποστήριξης, ώστε να διευκολύνεται η επάνοδος στην εργασία.

- Την ενίσχυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού με την κατάργηση των νομικών εμποδίων που απομένουν, τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και της πείρας, την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και την επανεξέταση της λειτουργίας των αγορών κατοικίας και της παροχής υποδομών μεταφορών.

- Τον περιορισμό της πρόσβασης σε προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης και σε άλλες δυνατότητες πρόωρης αποχώρησης, με ταυτόχρονη υποστήριξη της παράτασης του εργασιακού βίου με την παροχή καλύτερης πρόσβασης σε διά βίου μάθηση, την προσαρμογή των τόπων εργασίας σε πιο διαφοροποιημένο εργατικό δυναμικό, καθώς και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, μεταξύ άλλων με κίνητρα.

- την προώθηση της δημιουργίας επιχειρήσεων και της αυτοαπασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, με τη βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων υποστήριξης και την προαγωγή των επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

- Την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που διευκολύνουν την ανάπτυξη των τομέων με το υψηλότερο δυναμικό απασχόλησης, μεταξύ άλλων στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, που χρησιμοποιεί αποδοτικότερα τους πόρους («πράσινες θέσεις απασχόλησης»), στον τομέα της υγείας και στον κοινωνικό τομέα («λευκές θέσεις απασχόλησης»), καθώς και στην ψηφιακή οικονομία.

Ενίσχυση της απασχόλησης ιδίως των νέων:

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους νέους. Μεταξύ 2008 και 2010, ο συνολικός αριθμός άνεργων νέων (κάτω των 25) στην ΕΕ αυξήθηκε κατά ένα εκατομμύριο, γεγονός που σημαίνει ότι ανήκουν στις κατηγορίες που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση. Το ποσοστό ανεργίας σε όλη την ΕΕ αυξήθηκε σε ποσοστό πάνω από 20%, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη υπερβαίνει το 40%. Η κατηγορία των νέων αντιμετωπίζει και άλλα διαρθρωτικά προβλήματα, τα οποία εμποδίζουν την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, το 40% των νέων εργαζομένων απασχολούνται με προσωρινές συμβάσεις εργασίας. Επίσης, ένας στους επτά (14,4%) εγκαταλείπει σήμερα το εκπαιδευτικό σύστημα έχοντας λάβει μόνο κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν συμμετέχει σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα εξής:

- Καθορισμός των πλέον επειγουσών αναγκών και υποβολή προτάσεων για συγκεκριμένες δράσεις, που θα απευθύνονται ιδίως στους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, καθώς και ανάληψη δεσμεύσεων για την προώθηση συμβάσεων μαθητείας και κατάρτισης υψηλής ποιότητας, και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διάσταση της επαγγελματικής κατάρτισης στα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στην απόκτηση επαγγελματικής πείρας.

- Συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους ώστε να υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις για την προώθηση συμβάσεων μαθητείας και κατάρτισης υψηλής ποιότητας, ιδίως σε τομείς με προβλήματα στην κάλυψη κενών θέσεων, ούτως ώστε οι νέοι να αποκτούν πραγματική επαγγελματική πείρα και να εισέρχονται σύντομα στην αγορά εργασίας.

- Μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης σε συνεννόηση με τους κοινωνικούς εταίρους, μείωση των υπέρμετρων δυσκαμψιών των μόνιμων συμβάσεων και παροχή προστασίας και ευκολότερης πρόσβασης στην αγορά εργασίας εκείνων που παραμένουν εκτός, και ιδίως των νέων.

- Περαιτέρω προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις συνθήκες της αγοράς εργασίας και τη ζήτηση δεξιοτήτων, με ταυτόχρονη ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητάς τους, και εστίαση στους τομείς και στα επαγγέλματα όπου παρατηρείται μεγαλύτερη έλλειψη δεξιοτήτων ή εργατικού δυναμικού, για παράδειγμα, ο αριθμός αποφοίτων ΤΠ δεν έχει αυξηθεί από το 2008 και, εάν συνεχιστεί αυτό, το 2015 μπορεί να υπάρχει στην ΕΕ έλλειψη 700 000 επαγγελματιών στον χώρο της πληροφορικής.

- Επανεξέταση της ποιότητας και της χρηματοδότησης των πανεπιστημίων και εξέταση μέτρων όπως η θέσπιση διδάκτρων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που θα συνοδεύονται από φοιτητικά δάνεια και προγράμματα υποτροφιών, ή εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης, όπως η χρησιμοποίηση δημόσιων πόρων για τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων.

Προστασία των ευάλωτων ατόμων:

Εκτός από την οικονομική πραγματικότητα, δοκιμάζεται και ο κοινωνικός ιστός της ΕΕ. Η κρίση έπληξε δυσανάλογα αυτού που ήταν ήδη ευάλωτοι και δημιούργησε νέες κατηγορίες ανθρώπων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας. Επίσης υπάρχουν σαφή σημάδια αύξησης του αριθμού ατόμων που απειλούνται από εισοδηματική φτώχεια, ιδίως παιδική φτώχεια, και κοινωνικό αποκλεισμό, με σοβαρά προβλήματα υγείας και έλλειψη στέγης στις πιο ακραίες περιπτώσεις. Οι άνθρωποι που δεν έχουν ή έχουν περιορισμένη σύνδεση με την αγορά εργασίας – όπως οι συνταξιούχοι ή τα ευάλωτα άτομα που εξαρτώνται από κοινωνικές παροχές, π.χ. οι μονογονεϊκές οικογένειες – είναι επίσης εκτεθειμένοι στις αλλαγές που επηρεάζουν τον υπολογισμό και την επιλεξιμότητα της πηγής του εισοδήματός τους.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στα εξής:

- Περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και εξασφάλιση ότι οι αυτόματοι κοινωνικοί σταθεροποιητές μπορούν να διαδραματίσουν τον ρόλο τους κατά περίπτωση, χωρίς να αποσυρθούν εσπευσμένα παλαιότερες επεκτάσεις της κάλυψης και της επιλεξιμότητας, μέχρις ότου επανέλθει αισθητή αύξηση της απασχόλησης.

- Εφαρμογή των στρατηγικών ενεργού ένταξης που περιλαμβάνουν μέτρα ενεργοποίησης της αγοράς εργασίας, καθώς και κατάλληλες και οικονομικά προσιτές κοινωνικές υπηρεσίες ώστε να αποφεύγεται η περιθωριοποίηση ευάλωτων ομάδων.

- Εξασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες που στηρίζουν την ένταξη στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία, όπως πρόσβαση σε βασικό λογαριασμό πληρωμών, παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε ευάλωτους πελάτες και πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή κατοικία.

5. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο συνιστά καθοριστικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας και σημαντικό παράγοντα παραγωγικότητας. Η συνεχής πίεση στα δημόσια οικονομικά προκαλεί σημαντικές αλλαγές και ευρεία αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα. Η πρόκληση πρέπει να μετατραπεί σε ευκαιρία. Αν και η μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα δεν μπορεί να επιτευχθεί από τη μια μέρα στην άλλη, πρέπει να της δοθεί νέα ώθηση υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η αλληλεξάρτηση και η πολυπλοκότητα της διαχείρισης των πολυεπίπεδων δομών διακυβέρνησης της ΕΕ δείχνουν, ιδιαίτερα υπό την πίεση της κρίσης, ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης. Τα κράτη μέλη χρειάζονται αποδοτικές διοικήσεις για να μπορούν να διαδραματίσουν πλήρως τον ρόλο τους στην ΕΕ, να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους και να διασφαλίζουν ότι οι πολίτες τους μπορούν να απολαύουν πλήρως των πλεονεκτημάτων από τη συμμετοχή τους στην ΕΕ. Η επιτυχής υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ σε σημαντικούς τομείς, όπως ο τελωνειακός έλεγχος και η ποιότητα των στατιστικών, εξαρτάται από την ικανότητα κάθε κράτους μέλους να επιτυγχάνει τα συμφωνηθέντα αποτελέσματα. Το επίμονο κενό εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ, ή στη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, είναι σε πολλές περιπτώσεις το αποτέλεσμα περιορισμένης διοικητικής ικανότητας.

Σε πολλά κράτη μέλη υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας κατά την παροχή δημόσιων υπηρεσιών καθώς και της διαφάνειας και της ποιότητας στη δημόσια διοίκηση και τον δικαστικό τομέα. Ειδικότερα, πρέπει να ενισχυθούν οι επιδόσεις του συστήματος απονομής δικαιοσύνης σε αστικές υποθέσεις ώστε οι απαιτήσεις να μπορούν να διακανονιστούν σε εύλογο χρονικό πλαίσιο, διότι οι αδικαιολόγητες καθυστερήσεις είναι δαπανηρές για τις επιχειρήσεις, οι οποίες συχνά δεν μπορούν να επωφεληθούν από νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διατύπωσε την πρόθεσή της να προτείνει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διασυνοριακών κανόνων περί αφερεγγυότητας. Ένας άλλος τομέας στον οποίο πρέπει να συμφιλιωθούν διάφοροι πολιτικοί στόχοι είναι η έκδοση πολεοδομικών αδειών· σχετικά με το θέμα αυτό η Επιτροπή υπέβαλε πρόσφατα πρόταση κανονισμού σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για τις

διευρωπαϊκές υποδομές στον τομέα της ενέργειας[9]. Αυτά είναι μόνο λίγα παραδείγματα· είναι προφανές ότι η αντιμετώπιση αυτών και άλλων υφιστάμενων προβλημάτων θα επιτρέψει τον συμβιβασμό των στόχων της δημοσιονομικής εξυγίανσης και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και των αναπτυξιακών προοπτικών.

Η Επιτροπή προωθεί ένα πρόγραμμα έξυπνων ρυθμίσεων, στόχος του οποίου είναι να διασφαλίσει ότι η ΕΕ διαθέτει υψηλής ποιότητας κανονιστικές ρυθμίσεις στους τομείς που είναι απαραίτητες, και αναλαμβάνει δράση μόνο εάν σε επίπεδο ΕΕ τα αποτελέσματα είναι καλύτερα απ' ό,τι σε εθνικό επίπεδο, τηρουμένης πλήρως της αρχής της επικουρικότητας. Αναπόσπαστο τμήμα του προγράμματος αυτού είναι η βούληση να απλουστευθεί η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ και να επανεξετάζεται συνεχώς ούτως ώστε να είναι πάντα επικαιροποιημένη και κατάλληλη προς χρήση. Εξίσου σημαντικό είναι το πρόγραμμα της Επιτροπής για τη μείωση του διοικητικού φόρτου και της γραφειοκρατίας. Η Επιτροπή έχει ήδη υπερβεί τον στόχο της μείωσης κατά 25% υποβάλλοντας προτάσεις για μείωση του διοικητικού φόρτου κατά 31% εάν οι προτάσεις εγκριθούν από τον συννομοθέτη. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόσφατα πρόταση[10] για ένα νέο καθεστώς για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, το οποίο, ουσιαστικά, τις απαλλάσσει από την εφαρμογή νέων ρυθμίσεων της ΕΕ, εκτός εάν υπάρχει πειστική αιτιολόγηση για να υπαχθούν σε αυτές. Ακόμη και στις περιπτώσεις που οι ΜΜΕ διέπονται από μια νέα ρύθμιση θα εξετάζεται η δυνατότητα για ηπιότερα καθεστώτα. Το πρόγραμμα της Επιτροπής θα εξακολουθήσει να έχει στο επίκεντρο τη συνεχή βελτίωση των διαβουλεύσεων των ενδιαφερόμενων φορέων, τις τεκμηριωμένες εκτιμήσεις επιπτώσεων και κυρίως την επιτόπου εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στα εξής:

- Τη βελτίωση του επιχειρηματικού τους περιβάλλοντος με την ελαχιστοποίηση του διοικητικού φόρτου, μεταξύ άλλων αποφεύγοντας τη συσσώρευση πολύπλοκων ρυθμιστικών διατάξεων (gold plating) κατά τη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ, μειώνοντας τις περιττές ρυθμίσεις και άδειες και θεσπίζοντας απλούστερες και ταχύτερες διαδικασίες, ιδίως στα δικαστικά τους συστήματα. Στην πρότασή της για την απαλλαγή των πολύ μικρών επιχειρήσεων από τις νέες ρυθμίσεις, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα τηρεί έναν πίνακα αποτελεσμάτων των προτάσεών της για τη μείωση του διοικητικού φόρτου καθώς θα υποβάλλονται στη διαδικασία συναπόφασης και στη μεταφορά στην εθνική νομοθεσία, ώστε να μπορούν να επισημαίνονται οι περιπτώσεις στις οποίες ο νομοθέτης προσθέτει επιβαρύνσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

- Τη διασφάλιση ότι οι ανταλλαγές μεταξύ διοικήσεων και επιχειρήσεων, καθώς και πολιτών μπορούν να γίνουν με ηλεκτρονικό μέσο, προκειμένου να αυξηθεί η διοικητική αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η ποιότητα των υπηρεσιών. Οι επιγραμμικές δημόσιες υπηρεσίες μπορούν να είναι ιδιαίτερα επωφελείς για τις ΜΜΕ και θα πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες τους.

- Τη διευκόλυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων με την υλοποίηση της δέσμευσης που αναφέρεται στη ρυθμιστική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act) σχετικά με τη μείωση σε 3 ημέρες του χρόνου που

---

9 COM(2011) 658 της 19.10.2011.

10 COM(2011) 803 της 23.11.2011

απαιτείται για τη σύσταση μιας επιχείρησης. Τα εικοσιπέντε κράτη μέλη που δεν το έχουν πράξει ακόμη θα πρέπει να προβούν στις αναγκαίες αλλαγές ώστε να ανταποκριθούν στον στόχο αυτόν έως τα τέλη του 2012.

- Στις περιπτώσεις που τα ποσοστά απορρόφησης των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ είναι χαμηλά, να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα, μεταξύ άλλων οι αναγκαίες ειδικές γνώσεις και η συνεχής διαχείριση, ώστε να διασφαλιστεί η ταχύτερη εκταμίευση των μη χρησιμοποιηθέντων πόρων για έργα που ενισχύουν την ανάπτυξη, και να χρησιμοποιηθεί η διαθέσιμη τεχνική βοήθεια για τον σκοπό αυτό.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η οικονομία της ΕΕ διανύει σήμερα την πιο δύσκολη περίοδο προκλήσεων της ιστορίας της. Η ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2012 δίνει έμφαση στην εφαρμογή των προτεραιοτήτων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της νέας οικονομικής διακυβέρνησης και της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να προσαρμοστούν οι φιλοδοξίες και οι προτεραιότητες με βάση την επιδείνωση του οικονομικού πλαισίου. Η Επιτροπή καλεί:

- το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να λάβει υπόψη του την παρούσα ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης και να αναθέσει στις ειδικές συνθέσεις του Συμβουλίου να την εξετάσουν και να υποβάλουν έκθεση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ούτως ώστε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου να μπορέσει να εκδώσει κατάλληλες κατευθύνσεις γραμμές για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2012.

- Τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τους τις κατευθύνσεις που συμφωνήθηκαν κατά το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα προσεχή τους προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης και στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων την άνοιξη του 2012. Τα έγγραφα αυτά θα εξεταστούν από την Επιτροπή όταν θα εκδώσει, το επόμενο έτος, νέες ή ενημερωμένες ειδικές ανά χώρα συστάσεις, αφού λάβει υπόψη τον βαθμό υλοποίησης των συστάσεων του 2011, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν στο πλαίσιο του Συμφώνου για το ευρώ +.

- Τα κράτη μέλη να επιταχύνουν την υλοποίηση των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης, των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2011.

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να συμφωνήσουν να εξετάσουν με ταχεία διαδικασία τον κατάλογο των προτάσεων που είναι προσαρτημένες στην παρούσα ανακοίνωση, ούτως ώστε να τις εγκρίνουν έως τα τέλη του 2012.

Παράρτημα: Ειδικές προτάσεις σε επίπεδο ΕΕ
με σημαντικό αναπτυξιακό δυναμικό και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

I. ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΣΩΝ ΕΧΟΥΝ ΗΔΗ ΣΥΜΦΩΝΗΘΕΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

- **<u>Πλήρης εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες</u>**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Μεταφορά της από όλα τα κράτη μέλη στην εθνική τους νομοθεσία έως τα τέλη του 2011 (έκθεση εφαρμογής έως τα τέλη του 2011/αρχές 2012)
  - Σύσταση όλων των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης έως τα τέλη του 2011
  - Δημοσίευση το δεύτερο τρίμηνο του 2012 του συνεχιζόμενου ελέγχου της μεταφοράς της οδηγίας και θέσπιση μέτρων παρακολούθησης πριν από τα τέλη του 2012
  - Υποβολή πρότασης από την Επιτροπή, το πρώτο εξάμηνο του 2012, σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής, με βάση το άρθρο 20 της οδηγίας, ώστε να καταργηθούν οι περιορισμοί των πωλήσεων λόγω της υπηκοότητας ή του τόπου κατοικίας

- **<u>Περάτωση της ολοκληρωμένης αγοράς ενέργειας</u>** που θα δώσει στους καταναλωτές δυνατότητα επιλογής μεταξύ προμηθευτών και θα καταστήσει τις αγορές πλήρως προσπελάσιμες για τους παρόχους ενέργειας.

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Μεταφορά χωρίς καθυστέρηση από όλα τα κράτη μέλη της δεύτερης και τρίτης δέσμης μέτρων για την ενέργεια (η προθεσμία μεταφοράς ήταν τα μέσα του 2011)
  - Ταχεία έγκριση από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο του κανονισμού σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για τις διευρωπαϊκές υποδομές στον τομέα της ενέργειας
  - Υποβολή πρότασης της Επιτροπής σχετικά με μια πρώτη σειρά κατευθυντήριων γραμμών εφαρμογής και κώδικες δικτύου το 2012 (που ανακοινώθηκε με την τρίτη δέσμη) με στόχο την περάτωση των εργασιών το 2014.

- **<u>Η εφαρμογή της οδηγίας για τις καθυστερημένες πληρωμές</u> πρέπει να μετατεθεί από τον Μάρτιο του 2013 στον Ιανουάριο του 2012, για να παρασχεθεί βοήθεια στις ΜΜΕ**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Εφαρμογή από όλα τα κράτη μέλη πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία, de facto, αν όχι de jure

- **<u>Πλήρης εφαρμογή της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών με την Κορέα</u>**

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

- Ενημερωτικές εκστρατείες κατά τη διάρκεια του 2012 σε όλα τα κράτη μέλη για την προβολή των ευκαιριών που δημιουργούνται στην Κορέα

- Παρακολούθηση από την Επιτροπή της εφαρμογής και έκθεση, έως τα τέλη του 2012, σχετικά με τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά.

II. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

- **<u>Η προτεινόμενη ενιαία ευρωπαϊκή κατοχύρωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας</u> σε 25 κράτη μέλη εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε μείωση του σχετικού κόστους των επιχειρήσεων κατά 80% (πρόταση της πράξης για την ενιαία αγορά).**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Πολιτική συμφωνία από τους υπουργούς των 25 κρατών μελών έως τα τέλη του 2011 σχετικά με το ενιαίο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

  - Έκδοση των κανονισμών εφαρμογής και συμφωνία σε πολιτικό επίπεδο/υπογραφή της συμφωνίας σχετικά με τη σύσταση ενιαίου δικαστηρίου διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έπειτα από ψηφοφορία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Φεβρουάριο του 2012.

- **<u>Αναθεώρηση του κανονισμού για την περιαγωγή</u>, που θα παράσχει περισσότερες ευκαιρίες στις επιχειρήσεις και χαμηλότερες τιμές στους καταναλωτές**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρότασης της Επιτροπής (COM (2011) 402) κατά το πρώτο εξάμηνο του 2012 (η ισχύς του παρόντος κανονισμού λήγει στις 30 Ιουνίου 2012)

- **<u>Η εκκρεμούσα αναθεώρηση των οδηγιών για τους ετήσιους λογαριασμούς</u> θα απλουστεύσει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, ιδίως με τις απαλλαγές που προβλέπονται για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τη μείωση του διοικητικού φόρτου των μικρών επιχειρήσεων**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Πολιτική συμφωνία σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για την υποβολή λογαριασμών των μικρών επιχειρήσεων (COM (2009)35 COD) έως τα τέλη του 2011

  - Έγκριση της πρότασης για την αναθεώρηση των λογιστικών οδηγιών (COM (2011) 684) έως τα τέλη του 2012 (πρόταση της πράξης για την ενιαία αγορά)

- **<u>Η αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης για τα διαρθρωτικά ταμεία</u> στις χώρες που υπάγονται σε πρόγραμμα, όπως προτείνεται, θα επιτρέπει την ταχεία κινητοποίηση κονδυλίων της ΕΕ για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης.**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: έγκριση της πρότασης της Επιτροπής (COM (2011) 482) έως τα τέλη του 2011

- **<u>Η προτεινόμενη οδηγία για την εξοικονόμηση ενέργειας</u> θα προωθήσει την αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Έγκριση της οδηγίας από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2012

  - Καθορισμός από όλα τα κράτη μέλη των στόχων τους σχετικά με την ενεργειακή απόδοση και υποβολή των πρώτων εκθέσεων έως τα τέλη του 2012 (μετά την έγκριση της οδηγίας)

- **<u>Σύναψη των</u> υπό προπαρασκευή <u>εμπορικών συμφωνιών</u> με βασικούς στρατηγικούς εταίρους**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Με την επιφύλαξη της θέσης των εταίρων, να περατωθούν οι διαπραγματεύσεις με την Ινδία και την Ουκρανία έως τις προσεχείς συνόδους κορυφής με τις εν λόγω χώρες

  - Με την επιφύλαξη της θέσης των εταίρων, να περατωθούν οι διαπραγματεύσεις με τον Καναδά, τη Σιγκαπούρη και τη Μαλαισία εντός του 2012 το αργότερο

  - Επίσημη οριστικοποίηση στις αρχές του 2012 των συμφωνιών με το Περού και την Κολομβία, σχετικά με τις οποίες έχουν ήδη περατωθεί οι διαπραγματεύσεις.

- **<u>Αναθεώρηση της νομοθεσίας όσον αφορά το ευρωπαϊκό σύστημα τυποποίησης (ΤΠΕ και υπηρεσίες)</u> (πρόταση της πράξης για την ενιαία αγορά)**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρότασης της Επιτροπής (COM (2011) 315) έως τα τέλη του 2012

- **<u>Συμφωνία επί των προτάσεων σχετικά με τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων</u>**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: ολοκλήρωση των συζητήσεων που έχουν ήδη προχωρήσει στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση για τη φορολόγηση των αποταμιεύσεων (COM (2008) 727) πριν από τα τέλη του 2011.

- **<u>Ανάθεση στην Επιτροπή της διαπραγμάτευσης συγκεκριμένων φορολογικών συμφωνιών για το σύνολο της ΕΕ με τρίτες χώρες με σκοπό την αποτελεσματική καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την αποφυγή της διπλής φορολόγησης</u>**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ:

  - Έγκριση των οδηγιών διαπραγμάτευσης έως τον Μάρτιο του 2012
  - Έγκριση της συμφωνίας για την καταπολέμηση της απάτης με το Λιχτενστάιν έως τα τέλη του 2011
  - Πρόταση της Επιτροπής για την καταπολέμηση των φορολογικών παραδείσων έως τα τέλη του 2012

- **<u>Υιοθέτηση του προαιρετικού Κοινού Ευρωπαϊκού Δίκαιου των Πωλήσεων</u>**

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της πρότασης της Επιτροπής (COM (2011) 636) έως τα τέλη του 2012

III. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΜΕ ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΑΛΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ ΜΗΝΕΣ, ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΕΙΝΑΙ:

- **<u>Οι δώδεκα προτάσεις της Πράξης για την ενιαία αγορά και ιδίως:</u>**

  - Διευκόλυνση της πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια σε ολόκληρη την Ευρώπη μέσω ενός διαβατηρίου ΕΕ – πρόταση της Επιτροπής στις 30 Νοεμβρίου 2011, έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τα τέλη του 2012
  - Θέσπιση κοινής νομικής βάσης για την αμοιβαία αναγνώριση της ηλεκτρονικής επαλήθευσης της ταυτότητας και της ηλεκτρονικής υπογραφής πέραν των συνόρων – πρόταση της Επιτροπής το δεύτερο τρίμηνο του 2012, έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τα τέλη του 2012
  - Αναθεώρηση του πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων για τη θέσπιση απλούστερων κανόνων και αποτελεσματικότερων διαδικασιών – πρόταση της Επιτροπής στις 13 Δεκεμβρίου 2011, έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τα τέλη του 2012
  - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τα τέλη του 2012

  - Άλλες προτάσεις:

- **<u>Πρωτοβουλία «Ευκαιρίες για τους νέους»</u>** για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, ιδίως την πρόσβαση σε μια πρώτη θέση εργασίας, τη μαθητεία και την πρακτική

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Πρόταση της Επιτροπής έως τα τέλη του 2011, έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τον Ιούνιο του 2012

- **<u>Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων</u>** – για την προώθηση της δημιουργίας μιας ενιαίας αγοράς επιγραμμικών υπηρεσιών μουσικής και τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των δικαιωμάτων δημιουργού στην ΕΕ

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Πρόταση της Επιτροπής το πρώτο τρίμηνο του 2012, έγκριση από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως τα τέλη του 2012

- **<u>Πρόταση για τα ηλεκτρονικά συστήματα πληρωμών</u>** προκειμένου να βελτιωθεί η εμπιστοσύνη και ο ανταγωνισμός, δύο θέματα που προκαλούν ανησυχία σήμερα

  ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ: Υποβολή από την Επιτροπή συγκεκριμένων προτάσεων το 2012 για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που καθορίζονται στην πράσινη βίβλο (προβλεπόμενη έγκριση στα τέλη του 2011)